

MATEMATIKA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

ŠKOLSKA 2012/2013. GODINA

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA: 70 MINUTA

Pribor: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka, geometrijski pribor.
Upotreba digitrona i korektora **nije** dozvoljena.

Pažljivo pročitajte uputstvo.

Ne okrećite stranice i ne rješavajte zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.

Test sadrži 15 zadataka.

Tokom rada možete koristiti formule koje su date na stranama 4 i 5.

Pažljivo pročitajte zadatke i razmislite prije rješavanja. Ako vam se čini da je zadatak pretežak, ne zadržavajte se predugo na njemu, već pokušajte da riješite sljedeći. Na neriješene zadatke se vratite kasnije.

Test mora biti popunjen hemijskom olovkom, a grafitnu olovku možete koristiti za crtanje i tokom rada.

Ukoliko pogriješite, prekrižite i rješavajte ponovo. Ako ste zadatak riješili na više načina, nedvosmisleno označite koje se rješenje boduje.

Kad završite sa rješavanjem, provjerite svoje odgovore.

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- ▶ netačan
- ▶ zaokruženo više ponuđenih odgovora
- ▶ nečitko i nejasno napisan
- ▶ rješenje napisano grafitnom olovkom

Želimo vam puno uspjeha!

ŠIFRA UČENIKA

PRAZNA STRANA

FORMULE

- Kvadrat zbira: $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
- Kvadrat razlike: $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$
- Razlika kvadrata: $a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$
- Množenje stepena jednakih osnova: $a^m \cdot a^n = a^{m+n}$
- Dijeljenje stepena jednakih osnova: $a^m : a^n = a^{m-n}$
- Korijen proizvoda: $\sqrt{ab} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$
- Korijen količnika: $\sqrt{a : b} = \sqrt{a} : \sqrt{b}$

- Pitagorina teorema: $c^2 = a^2 + b^2$
(c – dužina hipotenuze, a i b – dužine kateta)
- Površina trougla: $P = \frac{ah_a}{2} = \frac{bh_b}{2} = \frac{ch_c}{2}$
(a , b i c – dužine stranica, h_a , h_b i h_c – dužine odgovarajućih visina)
- Površina i visina jednakostraničnog trougla: $P = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$, $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$
(a – dužina stranice)
- Površina paralelograma: $P = a \cdot h_a = b \cdot h_b$
(a i b – dužine stranica, h_a i h_b – dužine visina)
- Površina romba: $P = \frac{d_1 \cdot d_2}{2}$
(d_1 i d_2 – dužine dijagonala)
- Površina trapeza: $P = \frac{a+b}{2} \cdot h$
(a i b – dužine osnovica, h – dužina visine)
- Obim kružnice: $O = 2r\pi$, Površina kruga: $P = r^2\pi$
(r – dužina poluprečnika)

- Površina kocke: $P = 6a^2$
(a – dužina ivice)
- Zapremina kocke: $V = a^3$
(a – dužina ivice)
- Površina kvadra: $P = 2(ab + ac + bc)$
(a, b i c – dužine ivica)
- Zapremina kvadra: $V = abc$
(a, b i c – dužine ivica)

Oznake: B – površina baze, M – površina omotača i H – dužina visine

- Površina prizme: $P = 2B + M$
- Zapremina prizme: $V = B \cdot H$
- Površina piramide: $P = B + M$
- Zapremina piramide: $V = \frac{1}{3} B \cdot H$
- Površina valjka: $P = 2B + M = 2r\pi(r+H)$
(r – dužina poluprečnika osnove)
- Zapremina valjka: $V = B \cdot H = r^2\pi H$
(r – dužina poluprečnika osnove)
- Površina kupe: $P = B + M = r\pi(r+s)$
(r – dužina poluprečnika osnove i s – dužina izvodnice)
- Zapremina kupe: $V = \frac{1}{3} B \cdot H = \frac{1}{3} r^2\pi H$
(r – dužina poluprečnika osnove)

U sljedećim zadacima zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. Na kom mjestu se nalazi cifra koja dokazuje da je broj 45 960 manji od broja 49 650?

- A. desetica
- B. stotina
- C. jedinica hiljada
- D. desetica hiljada

1 bod	
-------	--

2. Koliko mora da bude x da bi jednakost bila tačna?

$$7 \cdot x = (7 \cdot 30) + (7 \cdot 2)$$

- A. 2
- B. 30
- C. 32
- D. 302

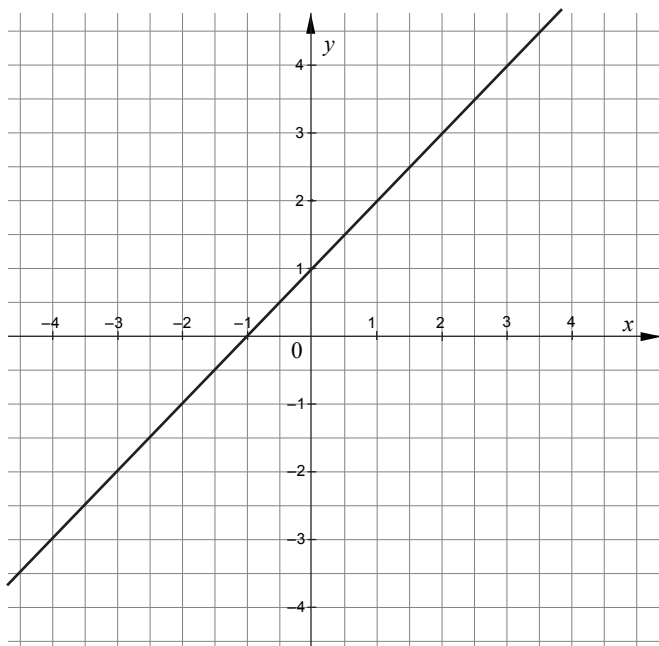
1 bod	
-------	--

3. Čemu je jednako $\left(\frac{1}{9}\right)^2$?

- A. $\frac{1}{81}$
- B. $\frac{1}{27}$
- C. $\frac{1}{18}$
- D. $\frac{1}{3}$

1 bod	
-------	--

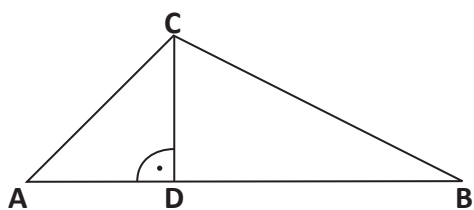
4. U kojoj tački grafik date linearne funkcije siječe x - osu?

- A. $(1, 0)$
- B. $(-1, 0)$
- C. $(1, 0)$
- D. $(-1, 0)$

1 bod

5. Dat je trougao ABC kao na crtežu. Duž CD ($CD \perp AB$) je

- A. bisektrisa
- B. visina
- C. težišna duž
- D. simetrala stranice AB

1 bod

6. Dijagonala pravougaonika je 10 cm. Kolika je dužina obima kruga opisanog oko tog pravougaonika?

- A. 10 cm
- B. 20 cm
- C. 10π cm
- D. 20π cm

1 bod	
-------	--

Zadatke koji slijede rješavajte postupno. Bodovi se dodjeljuju na osnovu tačne postavke, postupka rješavanja i rezultata koji slijedi iz korektnog rada.

7. Izračunati:

a) $-(-3) - (-7) + (-26) - 4 =$

1 bod

b) $228 \cdot 53 =$

1 bod

c) 3% od broja 900

1 bod

8. Izračunati:

a) $\sqrt{18 \cdot N - 5}$ ako je $N = 7$

1 bod

b) $\frac{2}{3} : \frac{1}{6} + \frac{1}{2} =$

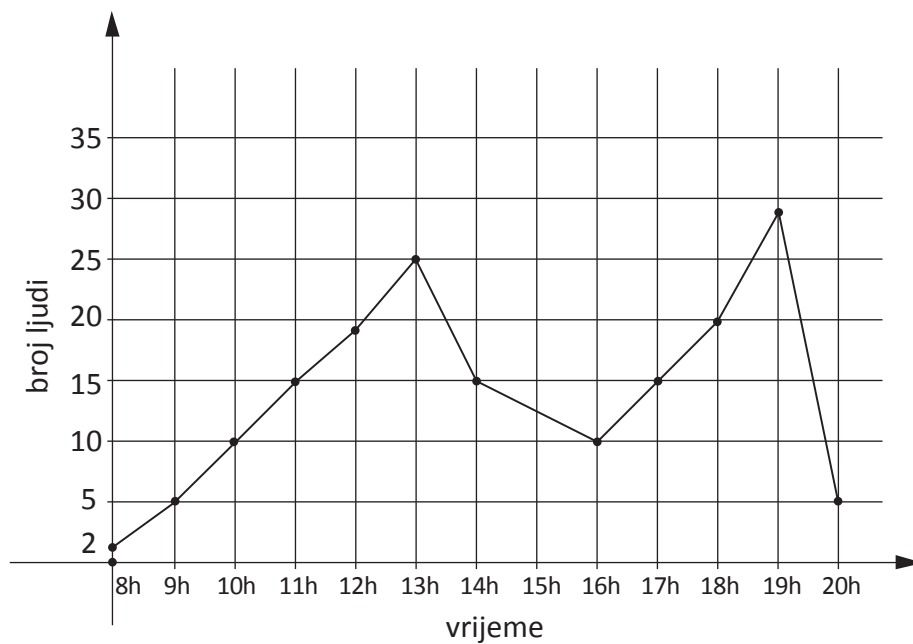
1 bod

9. Srediti izraz $2(2a-1)^2 + 7a - 2$.

Rješenje:

2 boda	
--------	--

10. Dati linijski dijagram prikazuje broj ljudi u jednom tržnom centru tokom dana.

a) Koliko je bilo ljudi u tržnom centru na početku radnog vremena?

1 bod	
-------	--

b) U koliko sati je bilo najviše ljudi?

1 bod	
-------	--

c) Koliko je bilo ljudi u tržnom centru u 16 h?

1 bod	
-------	--

11. Riješiti jednačinu $\frac{x+9}{10} - \frac{2}{5} = \frac{3x-5}{10}$.

Rješenje:

2 boda	
--------	--

12. Riješiti nejednačine $2x - 6 \geq 0$ i $x - \frac{x}{2} \leq 2$ skupu $\mathbb{R}$ i odrediti njihova zajednička rješenja.

Rješenje:

3 boda	
--------	--

13. Izračunati visinu jednakokrakog trapeza čiji je obim 50 cm, a osnovice su dužina 17 cm i 7 cm.

Rješenje:

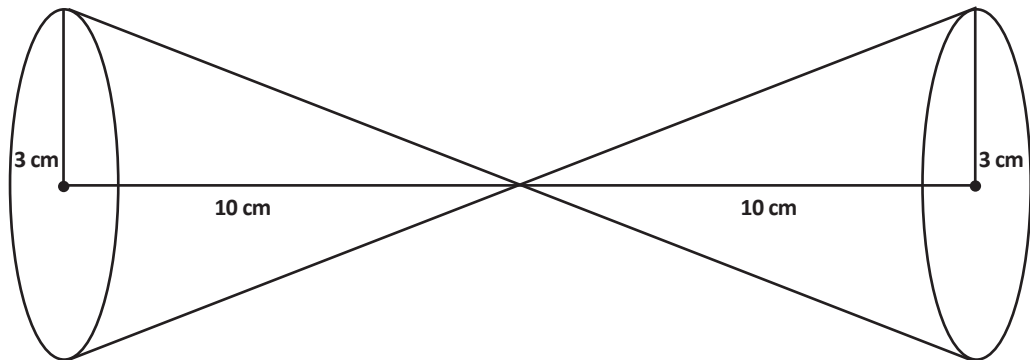
3 boda	
--------	--

- 14.** Dužina osnovne ivice pravilne trostrane piramide je 3 cm, a površina omotača je dva puta veća od površine osnove. Odrediti dužinu visine bočne strane.

Rješenje:

3 boda	
--------	--

15. Na osnovu datih podataka izračunati zapreminu tijela sa slike.

Rješenje:

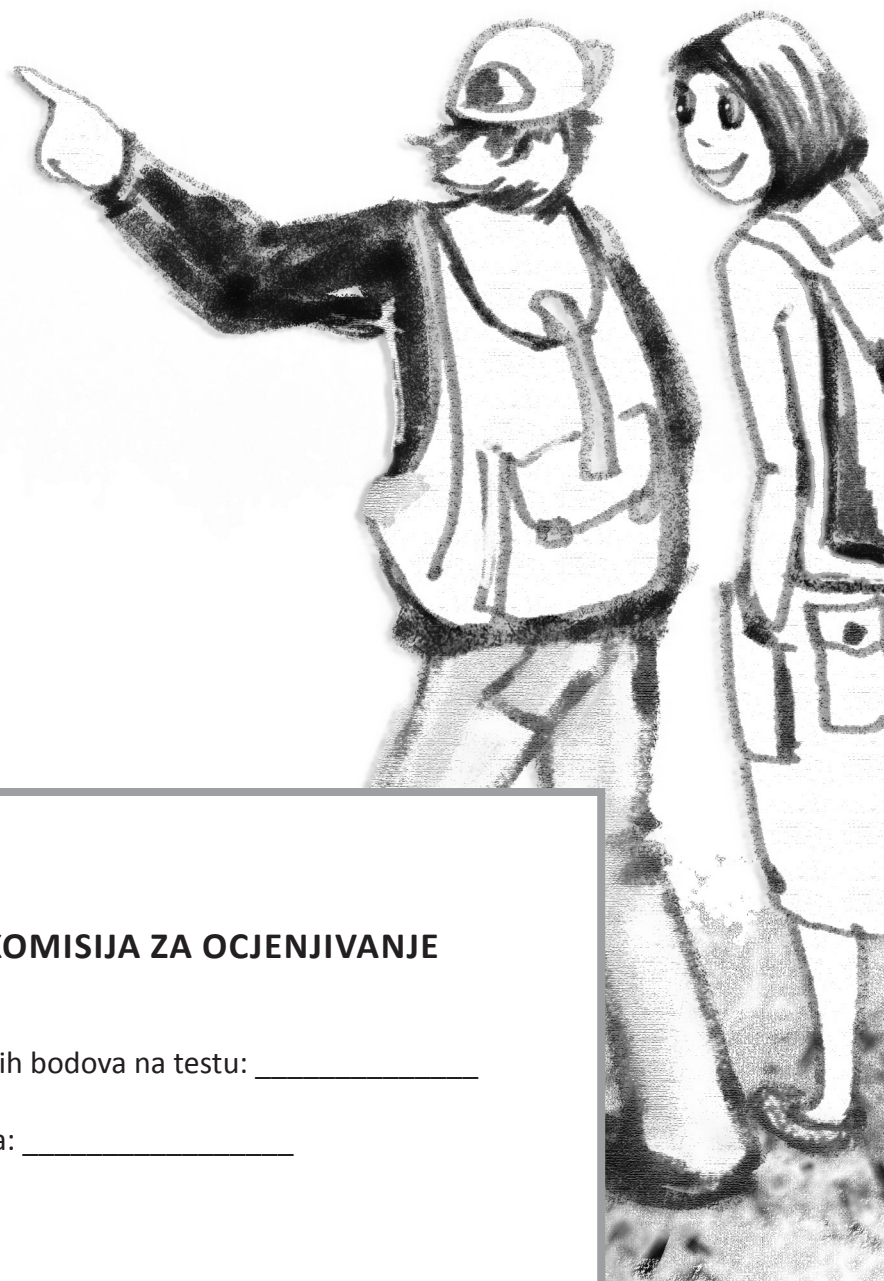
2 boda	
--------	--

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____
_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2013. godine